

Innovatieve schutting vangt regenwater op en stimuleert vergroening

Hemelwater bufferen bij neerslag en benutten bij droogte

Ondergelopen straten, water dat huizen binnenstroomt: er gaat bijna geen zomer meer voorbij zonder dat hoosbuien tot dit soort taferelen leiden. Naast maatregelen als het aanleggen van wadi's, afkoppeling van de riolering en het vergroenen van tuinen leidt deze tendens tot innovatieve vindingen, zoals de Rainwinner. Financieel gesteund door waterschap Drentse Overijsselse Delta heeft woningbouwstichting Openbaar Belang deze 'regenschutting' laten installeren tussen de tuinen van veertig sociale huurwoningen, waar de uitvinding per erfafscheiding ruim 660 liter regenwater opvangt. Naast bestrijding van wateroverlast stimuleert de schutting bewoners om hun tuin te vergroenen en het opgeslagen regenwater te benutten.

Auteur: Guus van Rijswijk

Toen Harry den Hartigh, innovator en adviseur bij Sunny Rain Solutions, jaren geleden tijdens een hevige regenbui in zijn woonplaats Nunspeet uit het raam keek, vroeg hij zich af hoe deze wateroverlast kon worden bestreden. 'Ik stelde me de vraag: hoe kunnen we dit ter plekke oplossen? De beschikbare, gangbare oplossing bestond uit het afvoeren en centraal infiltreren of lozen van het regenwater. Daarmee los je echter de droogte niet op.' Oftewel: de problematiek riep de vraag op hoe enerzijds wateroverlast in stedelijk gebied

kan worden opgelost, en anderzijds water zo toegankelijk mogelijk kan worden voor bewoners. 'Iedereen heeft een schutting. Waarom zou je die niet ter beschikking stellen om meer regenwater vast te houden voor perioden van droogte? Er moet meer worden gebufferd en daar doen wij ons best voor.'

Klimaatbestendige inrichting

De tijd is rijp voor ideeën als dat van Den Hartigh. Op 20 november 2018 tekenden het Rijk, gemeenten, provincies en waterschappen

het Bestuursakkoord Ruimtelijke Adaptatie. Met dit akkoord zetten de gezamenlijke overheden de schouders onder een klimaatbestendige inrichting van Nederland door samen 600 miljoen euro te investeren in maatregelen die schade door droogte, hittestress en wateroverlast moeten beperken. De Rainwinner, de schutting die regenwater opslaat en beschikbaar maakt via een tapkraantje, lijkt dan ook in een dringende behoefte te voorzien.

4 min. leestijd

'Ik stelde me de vraag: hoe kunnen we dit ter plekke oplossen?'

Vervanging van regenton

Woningstichting Openbaar Belang en waterschap Drentse Overijsselse Delta besloten niet af te wachten en in de nieuwe buurt Breecamp bij sociale huurwoningen alvast een start te maken met de Rainwinner: de tuinschutting die regenwater opvangt van het dak van de berging. Den Hartigh: 'Zo'n "regenwaterschutting" vangt veel regenwater op en neemt slechts weinig ruimte in beslag. Het is een functioneel tuinelement dat de regenton kan vervangen en bovendien is het modulair, wat inhoudt dat de onderdelen uitwisselbaar zijn. Je kunt het dus naargelang je dakoppervlak opschalen naar eigen behoefte.' De schutting vangt regenwater op en verkleint daarmee de kans op wateroverlast in de wijk, vertelt hij. 'Daarnaast kunnen bewoners het opgevangen water in droge periodes hergebruiken voor het bewateren van de tuin. De schutting is dus multifunctioneel: naast een erfafscheiding biedt hij een oplossing voor wateroverlast en droogte.'

Harry den Hartigh

Minder agressie

De woningbouwvereniging koos samen met het waterschap WDO Delta, die het project financieel steunt met de subsidieregeling Klimaatactief, voor een zichtbare klimaatadaptatiemaatregel bij de woningen, vertelt Den Hartigh. 'Veel maatregelen tegen wateroverlast zijn voor bewoners onzichtbaar, omdat ze ondergronds worden aangelegd. Denk daarbij aan een regenwaterriool of infiltratiekratten.' Steeds meer organisaties als woningcorporaties, vastgoedbeheerders, architecten en ontwikkelbureaus zetten zich in voor vergroening en klimaatadaptatiemaatregelen, vertelt hij. 'Dat leidt tot kwaliteitsverbeteringen voor de wijk, waar gemeenten en waterschappen ook baat bij hebben.' Met de regenwaterschutting zetten de partijen in op het vergroten van de bewustwording en betrokkenheid van bewoners rondom klimaatadaptatie, vertelt Den Hartigh. 'Mensen die gewend zijn om hun tuin te "vergrijzen", gaan nadenken: hoe kun je regenwater gebruiken? Dat kan aanleiding zijn om meer groene elementen in hun tuin te verwerken. En meer groen in de tuin leidt tot een betere gezondheid, meer woonplezier en minder agressie.'

'Groen is fijn'

Volgens Den Hartigh stimuleert de regenwaterschutting het initiatief bij bewoners om hun tuin actief te vergroenen. De achterliggende gedachte is dat er wordt gesproken over het hemelwatergebruik voor groen bij burenccontacten en op verjaardagsfeestjes. Op die

ACHTERGROND

Climate Campus

Sunny Rain Solutions is samen met kennisorganisaties als het genoemde waterschap en de woningstichting Openbaar belang partner van Climate Campus, een regionaal samenwerkingsplatform van overheden en bedrijven in Zwolle. 'Via dit platform zijn partijen met elkaar in contact gekomen en kwamen we gezamenlijk tot een initiatief dat voor elk van de partijen meerwaarde heeft', aldus Den Hartigh. 'Climate Campus is erop gericht om regionale samenwerking en innovatieve oplossingen op het gebied van klimaatadaptatie te stimuleren en te faciliteren. Dit platform begint nu zijn vruchten af te werpen. Het blijkt een efficiënte manier om slimme innovatieve oplossingen projectmatig toe te passen.'

'Er moet meer worden gebufferd en daar doen wij ons best voor'

'Zo'n "regenwaterschutting" vangt veel regenwater op en neemt weinig ruimte in beslag'

manier moet het onderwerp meer gaan leven in de buurt. 'Om ervoor te zorgen dat bewoners daadwerkelijk overgaan tot het vergroenen van hun tuin, hebben we de strategie "Groen is fijn" opgesteld. Dat is een aanpak waar het ministerie, Stowa en Rioned achter staan. Veel initiatieven komen niet verder dan bewustwording. Deze strategie is erop gericht om de aanpak daadwerkelijk bij de verschillende doelgroepen daadwerkelijk te implementeren. Wij willen aantonen dat het gebruik van deze schutting in een woonwijk een aantal vierkante meters extra groen oplevert. Dat monitoren we met een applicatie die nauwkeurig bijhoudt hoeveel vierkante meter stenen er voor planten worden ingeruild. Met die app houden we daar zicht op.'

Grijze tuin alsnog vergroenen

Het doel is om in een wijk met nieuwe woningen te voorkomen dat bewoners direct tegels in

de tuin aanbrengen, vertelt hij. 'Bij een nieuwe woning leggen bewoners nu eenmaal een nieuwe tuin aan; dat is vaak een sluitpost op de begroting. We proberen te voorkomen dat nieuwe bewoners hun tuin direct betegelen, oftewel een "grijze" tuin aanleggen. Het is lastig om een "grijze" tuin later alsnog te vergroenen. Mensen willen meestal wel een groene tuin, mits die wordt onderhouden en de tegels eruit worden gehaald. Dit project zorgt voor verbinding. De één heeft nieuwe tegels nodig; anderen zijn tuinliefhebbers die verstand hebben van planten en hun kennis willen delen. Dus worden er tegels voor planten omgeruild.'

Wachten op regen

De schutting die regen opvangt, is bijvoorbeeld ook toegepast op een school, vertelt Henk Hartigh. 'Daar is een berging gemaakt waarin buitenspeelgoed wordt opgeslagen. Ze gebruik-

ken het opgeslagen water daar voor de toiletspoeling, maar er zijn ook andere doeleinden mogelijk. Het is een slim opslagsysteem waarmee je grote hoeveelheden regenwater kunt opslaan, dat je vervolgens kunt gebruiken waarvoor je maar wilt. Huishoudens kunnen hiermee zelfs vijftig procent van het leidingwater dat ze verbruiken vervangen door regenwater.' Het gebruik van het systeem heeft ook te maken met bewustwording, vertelt hij. 'Van dit systeem gaat een "omdenkeffect" uit. Dat de Rainwinner, in tegenstelling tot infiltratiekragen, goed zichtbaar is, werkt voor de bewoners stimulerend om hem te gebruiken. Een paar weken geleden kregen we van bewoners klachten dat er geen regenwater uit het tapkraantje kwam, simpelweg omdat het niet had geregend. De bewoners zaten dus echt te wachten op regen. Die reactie is voor mij veelzeggend: het bewijst het succes van de Rainwinner.'

Be social

Scan of ga naar:

www.stad-en-groen.nl/article/30668/innovatieve-schutting-vangt-regenwater-op-en-stimuleert-vergroening